

Finansutskottets betänkande 2019/20:FiU60

Extra ändringsbudget för 2020 – Stöd till hälso- och sjukvården, utbildningsinsatser och andra åtgärder med anledning av coronaviruset

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom förslagen i propositionen. Propositionen innehåller förslag till ytterligare åtgärder för att omhänderta effekterna i samhället av utbrottet av det nya coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19. Propositionen innehåller förslag till ändringar i statens budget som syftar till att mildra de ekonomiska effekterna i samhället och skapa ökade möjligheter till utbildning och kompetensutveckling.

I propositionen föreslår regeringen ett tidsbegränsat tilläggsbidrag inom bostadsbidraget till barnfamiljer med låga inkomster. Tilläggsbidraget föreslås lämnas som ett separat bidrag, som inte beaktas vid beräkningen av det ordinarie bostadsbidraget, till den som får särskilt bidrag för hemmavarande barn, särskilt bidrag för barn som bor växelvis eller umgängesbidrag. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2020 och gälla t.o.m. den 31 december 2020.

Regeringen föreslår vidare att det ska införas en upplysningsbestämmelse om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter om att den studerandes inkomst vid extraordinära händelser i fredstid ska beaktas i annan utsträckning än vad som normalt gäller vid beslut om studiestartsstöd. Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2020.

Vidare innehåller propositionen förslag till ändringar i statens budget för 2020 som innebär att anvisade medel ökar med 23,7 miljarder kronor 2020. Ökningen hänförs i huvudsak till ersättning för höga sjuklönekostnader (10,1 miljarder kronor), sjukpenning (3,5 miljarder kronor), bidrag för upprätthållande av kollektivtrafik (3,0 miljarder kronor) samt bidrag till folkhälsa och sjukvård (2,0 miljarder kronor). Utgiftsökningarna försämrar

statens finansiella sparande med 23,7 miljarder kronor, vilket motsvarar 0,5 procent av BNP, och ökar statens lånebehov med motsvarande belopp.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden.

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

I betänkandet finns tre reservationer (M, SD, KD) och ett särskilt yttrande (V).

Behandlade förslag

Proposition 2019/20:167 Extra ändringsbudget för 2020 – Stöd till hälso- och sjukvården, utbildningsinsatser och andra åtgärder med anledning av coronaviruset.

13 yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Redogörelse för ärendet.....	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Skäl för ändringar i statens budget och förkortad motionstid	6
Utskottets överväganden.....	8
Extra ändringsbudget för 2020 – Stöd till hälso- och sjukvården, utbildningsinsatser och andra åtgärder med anledning av coronaviruset	8
Propositionen	8
Motionerna.....	14
Utskottets ställningstagande.....	16
Reservationer	18
1. Extra ändringsbudget för 2020 – Stöd till hälso- och sjukvården, utbildningsinsatser och andra åtgärder med anledning av coronaviruset (M)	18
2. Extra ändringsbudget för 2020 – Stöd till hälso- och sjukvården, utbildningsinsatser och andra åtgärder med anledning av coronaviruset (SD).....	19
3. Extra ändringsbudget för 2020 – Stöd till hälso- och sjukvården, utbildningsinsatser och andra åtgärder med anledning av coronaviruset (KD).....	20
Särskilt yttrande.....	22
Extra ändringsbudget för 2020 – Stöd till hälso- och sjukvården, utbildningsinsatser och andra åtgärder med anledning av coronaviruset (V).....	22
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	24
Propositionen	24
Följdmotionerna	24
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och motionärernas förslag till ändrade utgiftsramar och ändrade och nya anslag 2020	26
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets förslag till ändrade utgiftsramar och ändrade och nya anslag 2020.....	28
<i>Bilaga 4</i>	
Regeringens lagförslag	30

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Extra ändringsbudget för 2020 – Stöd till hälso- och sjukvården, utbildningsinsatser och andra åtgärder med anledning av coronaviruset

Ändringar i statens budget för 2020

Riksdagen

a) godkänner ändrade ramar för utgiftsområden och anvisar ändrade och nya anslag enligt utskottets förslag i bilaga 3,

b) bemyndigar regeringen att under 2020 för anslaget 1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag inom utgiftsområde 24 Näringsliv besluta om kapitaltillskott på högst 400 000 000 kronor till Almi Företagspartner AB.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2019/20:167 punkt 4, bifaller delvis proposition 2019/20:167 punkt 5 och avslår motion 2019/20:3620 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkandena 2–6.

Lagstiftning som ligger till grund för ändringar i statens budget

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i socialförsäkringsbalken,
2. lag om ändring i socialförsäkringsbalken,
3. lag om ändring i lagen (2017:527) om studiestartsstöd.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2019/20:167 punkterna 1–3.

Utvärderingar av regeringens förslag

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:3620 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkandena 1, 7 och 8,

2019/20:3624 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) och

2019/20:3625 av Jakob Forssmed m.fl. (KD) yrkandena 1–4.

Reservation 1 (M)

Reservation 2 (SD)

Reservation 3 (KD)

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

Stockholm den 2 juni 2020

På finansutskottets vägnar

Fredrik Olovsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Olovsson (S), Elisabeth Svantesson (M), Edward Riedl (M), Emil Källström (C), Ulla Andersson (V), Dennis Dioukarev (SD), Jakob Forssmed (KD), Mats Persson (L), Charlotte Quensel (SD), Karolina Skog (MP), Mattias Karlsson i Luleå (M), Kjell Jansson (M), Azadeh Rojhan Gustafsson (S), Mattias Vepsä (S), Pyry Niemi (S) och Fredrik Stenberg (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2019/20:167 Extra ändringsbudget för 2020 – Stöd till hälso- och sjukvården, utbildningsinsatser och andra åtgärder med anledning av coronaviruset. I propositionen föreslås att ett tidsbegränsat tilläggsbidrag införs inom bostadsbidraget till barnfamiljer med låga inkomster. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2020 och gälla t.o.m. den 31 december 2020. Förslag lämnas även om att det ska införas en upplysningsbestämmelse om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter om att den studerandes inkomst vid extraordinära händelser i fredstid ska beaktas i annan utsträckning än vad som normalt gäller vid beslut om studiestartsstöd. Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2020. Vidare innehåller propositionen förslag till ändringar i statens budget för 2020. Ökade medel föreslås för bl.a. kommunernas och regionernas merkostnader för hanteringen av virusutbrottet, en höjning av taket i arbetslöshetsförsäkringen även efter de första 100 dagarna, flera olika utbildningsinsatser, stöd till civilsamhällesorganisationer, ett utvidgat mediestöd, införande av ett nytt bidrag för upprätthållande av kollektivtrafik och tidigareläggning av järnvägs- och vägunderhåll samt för att förlänga vissa redan vidtagna åtgärder på sjukförsäkringsområdet.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

I betänkandet behandlar utskottet också 13 yrkanden i följd motioner.

Regeringens och motionärernas förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens och motionärernas förslag till ändrade ramar för utgiftsområden och ändrade och nya anslag finns i bilaga 2. I bilaga 3 finns regeringens lagförslag.

Utskottet har till följd av den korta beredningstiden inte gett andra utskott tillfälle att yttra sig.

Vissa av de anslag som behandlas i detta ärende föreslås också bli ändrade i proposition 2019/20:99 Vårändringsbudget för 2020. Den propositionen kommer att behandlas i betänkande 2019/20:FiU21.

Skäl för ändringar i statens budget och förkortad motionstid

Enligt riksdagsordningen får regeringen vid högst två tillfällen lämna en proposition med förslag till ändringar i statens budget för det löpande budgetåret (9 kap. 6 § första stycket). En sådan proposition lämnas i anslutning till budgetpropositionen eller den ekonomiska vårpropositionen (tilläggsbestämmelse 9.6.1). Förslag till ändringar i budgeten får dock lämnas vid andra tillfällen om regeringen anser att det finns särskilda skäl (9 kap. 6 § andra stycket).

Spridningen av det nya coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19 har under kort tid fått mycket stora konsekvenser för samhället och den ekonomiska tillväxten. Regeringen har därför vid sex tillfällen under våren 2020 lämnat extra propositioner med förslag till ändringar i budgeten för 2020. Propositionerna har avsett

- kreditgarantier till flygföretag (prop. 2019/20:136, bet. 2019/20:FiU52, rskr. 2019/20:188)
- ett stort antal åtgärder på inkomst- och utgiftssidan för att omhänderta effekterna i samhället av spridningen av viruset (prop. 2019/20:132, bet. 2019/20:FiU51, rskr. 2019/20:199–202)
- kreditgarantier för lån till företag (prop. 2019/20:142, bet. 2019/20:FiU54, rskr. 2019/20:195)
- ytterligare åtgärder på skatteområdet (prop. 2019/20:151, bet. 2019/20:FiU55, rskr. 2019/20:204)
- förändringar av arbetslöshetsförsäkringen och reglerna om studiestöd (prop. 2019/20:146, bet. 2019/20:FiU56, rskr. 2019/20:207–212)
- ytterligare åtgärder på bl.a. skatteområdet (prop. 2019/20:166, bet. 2019/20:FiU59, rskr. 2019/20:276–279).

Det nya coronaviruset bedöms även fortsättningsvis få betydande konsekvenser för samhället och den ekonomiska tillväxten. Det finns därför anledning att vidta ytterligare åtgärder för att mildra de negativa effekterna för näringsliv och samhälle. Dessa åtgärder bör vidtas så snart som möjligt. Regeringen anser därför att det finns särskilda skäl för att lämna ytterligare förslag till ändringar i statens budget för 2020.

Regeringen anser vidare mot bakgrund av vad som anförts ovan att det finns synnerliga skäl för riksdagen att besluta om förkortad motionstid. Regeringen föreslår därför att motionstiden förkortas till sex dagar.

Enligt 9 kap. 13 § riksdagsordningen får riksdagen, om en proposition måste behandlas skyndsamt, på förslag av regeringen besluta om kortare motionstid om det finns synnerliga skäl. Propositionen överlämnades till riksdagen den 20 maj 2020. Vid bordläggningen av propositionen samma dag beslutade riksdagen, i enlighet med regeringens förslag, att förkorta motionstiden till sex dagar. Motionstiden löpte således ut den 26 maj. Propositionen hänvisades till finansutskottet den 20 maj 2020.

Utskottets överväganden

Extra ändringsbudget för 2020 – Stöd till hälso- och sjukvården, utbildningsinsatser och andra åtgärder med anledning av coronaviruset

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken och lag om ändring i lagen (2017:527) om studiestartsstöd. Det innebär att ett tidsbegränsat tilläggsbidrag inom bostadsbidraget till barnfamiljer med låga inkomster införs samt att det införs en upplysningsbestämmelse i lagen om studiestartsstöd om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter om att den studerandes inkomst vid extraordinära händelser i fredstid ska beaktas i annan utsträckning än vad som normalt gäller vid beslut om studiestartsstöd.

Riksdagen godkänner ändrade ramar för utgiftsområden och anvisar ändrade och nya anslag enligt regeringens förslag, med den ändringen att ramarna för utgiftsområdena 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid samt 24 Näringsliv ska höjas till följd av riksdagens tidigare beslut om extra ändringsbudget för 2020. Sammantaget ökar anvisade medel med 23,7 miljarder kronor 2020. Utgiftsökningarna försämrar statens finansiella sparande och ökar statens lånebehov med samma belopp, vilket motsvarar 0,5 procent av BNP.

Riksdagen bemyndigar vidare regeringen att besluta om kapitaltillskott på högst 400 miljoner kronor till Almi Företagspartner AB.

Riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden.

Jämför reservation 1 (M), 2 (SD) och 3 (KD) samt det särskilda yttrandet (V).

Propositionen

Ändringar i statens budget för 2020

Ändringarna i statens budget är en följd dels av de lagförslag som lämnas i propositionen och som redovisas nedan, dels av förslag som syftar till att mildra de ekonomiska effekterna i samhället av utbrottet av det nya coronaviruset och skapa ökade möjligheter till utbildning och kompetensutveckling.

Ändringar av statens utgifter

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner ändrade utgiftsramar för utgiftsområden och ändrade och nya anslag enligt tabellen i bilaga 2. Sammanlagt innebär förslaget att de anvisade medlen ökar med 23,7 miljarder kronor för 2020. Som framgår av propositionen har flera av de nu aktuella anslagen ändrats i och med tidigare ändringsbudgetar under 2020.

Regeringen föreslår att ramen för *utgiftsområde 1 Rikets styrelse* ökar med 500 miljoner kronor. I propositionen anförts att dagspressens ekonomi redan före utbrottet av det nya coronaviruset var hårt ansträngd. Under flera år har annonsintäkterna minskat kraftigt, framför allt till följd av en växande konkurrens från globala digitala aktörer. Virusutbrottet har hastigt förvärrat den ekonomiska situationen, och det är sannolikt att nedgången för dagspressen fortsätter under 2020. Särskilt allvarig är situationen för de företag som är helt beroende av annonsintäkter. Den ekonomiskt svåra situation som generellt råder i mediesektorn har även skapat ett behov av ett stöd som kan nå fler nyhetsmedier än det befintliga press- och stödssystemet. Regeringen anser att särskilda insatser krävs för att stärka de allmänna nyhetsmediernas förutsättningar att hantera den akuta situation som uppkommit och därmed säkra allmänhetens tillgång till kvalitativ journalistik i hela landet. Flera av de tidningar som inte är stödberättigade i dag har en avgörande betydelse för hushållens tillgång till nyheter och information. Behovet av tillfälligt stöd med anledning av utbrottet av det nya coronaviruset gäller allmänna nyhetsmedier, dvs. även de dagstidningar som oftast inte är stödberättigade enligt presstödsförordningen (1990:524), samt t.ex. webbaserade nyhetsmedier och gratistidningar. Anslaget bör därför ökas med 500 miljoner kronor.

Ramen för utgiftsområde 9 *Hälsovård, sjukvård och social omsorg* föreslås öka med sammanlagt 2 590 miljoner kronor. Anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård ökas med 2 000 miljoner kronor för att ersätta regioner och kommuner för merkostnader med anledning av coronaviruset. Regeringen redovisar att efter förslag i propositionerna Extra ändringsbudget för 2020 – Åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:132, bet. 2019/20:FiU51, rskr. 2019/20:201) och Extra ändringsbudget för 2020 – Ytterligare åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:146, bet. 2019/20:FiU56, rskr. 2019/20:208) ökades anslaget med sammanlagt 2 511 miljoner kronor, varav 1 000 miljoner kronor avseende ersättning till regioner och kommuner för merkostnader inom hälso- och sjukvården och omsorgen till följd av coronaviruset. I propositionen Vårändringsbudget för 2020 föreslår regeringen att ytterligare 2 000 miljoner kronor tillförs för att ersätta regioner och kommuner för merkostnader med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:99 s. 111 f.). Nya bedömningar visar dock att dessa medel inte kommer att räcka för att täcka kommunernas och regionernas merkostnader. Anslaget bör alltså därför ökas med ytterligare 2 000 miljoner kronor. Regeringen följer utvecklingen noga och kommer att föreslå ytterligare resurser vid behov.

Anslaget 2:1 Folkhälsomyndigheten ökas med 28 miljoner kronor för tillkommande kostnader, huvudsakligen ökade personalkostnader. Regeringen anser vidare att ett utökat ekonomiskt stöd till auktoriserade sammanslutningar är nödvändigt för att förhindra att redan påbörjade adoptionsprocesser inte kan fullföljas och att anslaget 4:1 Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd därför bör ökas med 3,5 miljoner kronor. Utbrottet av det nya coronaviruset har synliggjort det svåra bemanningsläge som äldreomsorgen står inför och därför ökas anslaget 4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet med 462 miljoner kronor. Vidare har utbrottet av det nya coronaviruset medfört extra kostnader för Socialstyrelsen, och därför föreslår regeringen att anslaget 8:1 Socialstyrelsen tillförs 97 miljoner kronor.

Vidare föreslår regeringen att ramen för *utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning* ökar med 13 556 miljoner kronor. Anslaget 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. föreslås höjas med 3 456 miljoner kronor med anledning av förlängda och förändrade åtgärder som rör sjukpenningen. För anslaget 1:7 Ersättning för höga sjuklönekostnader föreslås en höjning med 10 100 miljoner kronor med anledning av förlängda och förändrade åtgärder.

Regeringen föreslår att ramen för *utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn* ökar med 560 miljoner kronor. För anslaget 1:8 Bostadsbidrag föreslås en ökning med samma belopp, med hänvisning till förslaget i propositionen om att införa ett tillfälligt tilläggsbidrag till barnfamiljer som har, eller senare under 2020 kommer att ha, rätt till bostadsbidrag.

Ramen för *utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv* föreslås öka med 1 120 miljoner kronor. Anslaget 1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd föreslås höjas med samma belopp. I propositionen anförs att den högsta inkomstrelaterade arbetslöshetsersättningen under de första 100 ersättningsdagarna har höjts tillfälligt. För att öka den ekonomiska tryggheten avser regeringen även att tillfälligt höja den högsta inkomstrelaterade arbetslöshetsersättningen efter de första 100 dagarna från 760 kronor till 1 000 kronor per dag i ersättningsperioden. Motsvarande höjning avses även göras för den som är berättigad till inkomstrelaterad ersättning och får aktivitetsstöd. Höjningarna avses träda i kraft den 29 juni 2020 och gälla t.o.m. den 3 januari 2021.

Vidare föreslår regeringen att ramen för *utgiftsområde 15 Studiestöd* ökar med 259 miljoner kronor. I propositionen föreslås medel för åtgärder som kommer att öka utbudet av utbildning, vilket beräknas leda till ökade kostnader för studiestöd. Anslagen 1:2 Studiemedel, 1:3 Avsättning för kreditförluster och 1:4 Statens utgifter för studiemedelsräntor bör därför ökas med 106,5 miljoner kronor, 9 miljoner kronor respektive 2 miljoner kronor. Vidare bör anslaget 1:7 Studiestartsstöd ökas med 142 miljoner kronor med hänvisning till att även personer som nyligen blivit arbetslösa tillfälligt bör kunna ta del av studiestartsstöd.

Ramen för *utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning* föreslås öka med 346 miljoner kronor. För anslaget 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet föreslås en höjning med 20 miljoner kronor med hänvisning till ökat behov av s.k. lovskola. Vidare bör anslaget 1:18 Statligt stöd till vuxenutbildning ökas med 54 miljoner kronor för vård- och omsorgsutbildningar. Anslaget 2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor bör ökas med 272 miljoner kronor med anledning av olika utbildningssatsningar.

Regeringen föreslår att ramen för *utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid* ökar med 150 miljoner kronor. Anslaget 13:5 Insatser för den ideella sektorn ökas med sammanlagt 100 miljoner kronor, varav hälften går till organisationer som arbetar med stödverksamhet för socialt särskilt utsatta grupper och den andra hälften till organisationer som arbetar med att motverka äldres ensamhet och isolering. Anslaget 14:1 Bidrag till folkbildningen ökas med 50 miljoner kronor eftersom folkhögskolan bör tillföras ytterligare medel för fler platser på yrkesutbildningar på gymnasial och eftergymnasial nivå. De nya utbildningsplatserna bör särskilt riktas mot yrken inom vård och omsorg.

Ramen för *utgiftsområde 21 Energi* föreslås öka med 33 miljoner kronor. Anslaget 1:8 Elberedskap ökar med samma belopp eftersom utbrottet av det nya coronaviruset har visat på ett behov av att tidigarelägga planerade insatser och av att minska personalberoendet.

Vidare föreslår regeringen att ramen för *utgiftsområde 22 Kommunikationer* ökar med 4 020 miljoner kronor. Anslaget 1:2 Vidmakt-hållande av statens transportinfrastruktur ökas med sammanlagt 1 020 miljoner kronor. Järnvägstrafiken har reducerats vilket har medfört att Trafikverkets intäkter av banavgifter beräknas minska. Trafikverket har vidare identifierat ett antal planerade projekt som har fördröjats. Den minskade järnvägstrafiken har samtidigt skapat möjligheter att på ett kostnadseffektivt sätt få tillgång till järnvägsanläggningen för utökade underhållsåtgärder. Trafikverket har även bedömt att det finns förutsättningar för att öka vägunderhållet. Vidare föreslår regeringen att ett nytt anslag 1:18, Bidrag för upprätthållande av kollektivtrafik förs upp på statens budget med 3 000 miljoner kronor. Anslaget får användas för statsbidrag till kollektivtrafik som organiseras av regionala kollektivtrafikmyndigheter, som ersättning för minskade biljettintäkter till följd av utbrottet av det nya coronaviruset. Fördelningen av ersättningen ska baseras på biljettintäkternas storlek i respektive region.

Ramen för *utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel* föreslås öka med 203 miljoner kronor. Anslaget 1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur bör ökas med samma belopp för att säkra tillgången till stöd för utbyggnad av bredband.

Slutligen föreslås ramen för *utgiftsområde 24 Näringsliv* öka med 411 miljoner kronor. Anslaget 1:5 Näringslivsutveckling ökas med 11 miljoner kronor i syfte att förstärka Tillväxtverkets uppdrag att skapa enklare vägar till

jobb och kompetensförsörjning i näringslivet, så att matchningen av arbetssökande till säsongsarbeten i de gröna näringarna påskyndas. Vidare föreslår regeringen att den bemyndigas att under 2020 besluta om kapitaltillskott på högst 400 miljoner kronor till Almi Företagspartner AB, för att de ska kunna möta en ökad efterfrågan på riskkapital. Kapitaltillskottet innebär att anslaget 1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag bör ökas med samma belopp.

Konsekvenser för statens budget

De förslag som lämnas i propositionen innebär att anvisade medel ökar med 23,7 miljarder kronor 2020. Ökningen hänförs i huvudsak till ersättning för höga sjuklönekostnader (10,1 miljarder kronor), sjukpenning (3,5 miljarder kronor), bidrag för upprätthållande av kollektivtrafik (3,0 miljarder kronor) samt bidrag till folkhälsa och sjukvård (2,0 miljarder kronor). Utgiftsökningarna försämrar statens finansiella sparande med 23,7 miljarder kronor, vilket motsvarar 0,5 procent av BNP, och ökar statens lånebehov med motsvarande belopp. Utgifterna beräknas även öka med 2,3 miljarder kronor 2021, 0,4 miljarder kronor 2022 och 0,3 miljarder kronor fr.o.m. 2023 till följd av förslagen i propositionen om vissa utbildningsinsatser. Statens finansiella sparande försämrar och statens lånebehov ökar med motsvarande belopp under dessa år.

Bostadsbidrag i form av tilläggsbidrag till barnfamiljer

I propositionen föreslås ett tidsbegränsat tilläggsbidrag inom bostadsbidraget till barnfamiljer med låga inkomster. Med anledning av den ekonomiska situation som uppstått på grund av utbrottet av det nya coronaviruset har många hushåll fått eller riskerar att få kraftigt sänkta disponibla inkomster. Bostadsbidraget är en träffsäker förmån för att nå hushåll med svag ekonomi. Av den anledningen är bostadsbidraget en lämplig förmån att använda för att ge ekonomiskt utsatta barnhushåll extra resurser. Boendekostnaden är den största enskilda utgiftsposten för många hushåll och för att minska risken att barnfamiljer inte kan betala sina boendekostnader är det lämpligt att under en begränsad tid förstärka bostadsbidraget till barnfamiljer med ett tilläggsbidrag.

Tilläggsbidraget föreslås lämnas som ett separat bidrag utanför beräkningen av det ordinära bostadsbidraget. Det innebär att tilläggsbidraget inte ska beräknas efter en bidragsgrundande inkomst utan i stället betalas ut löpande med ett belopp som bestäms av en beräkningsfaktor kopplad till storleken på det ordinarie framräknade preliminära bostadsbidraget. Förslaget innebär att det därmed inte behövs någon ansökan för att få tilläggsbidraget.

Tilläggsbidraget till barnfamiljer ska lämnas månadsvis med ett belopp som motsvarar 25 procent av det preliminära bostadsbidrag som lämnas för samma månad. Tilläggsbidrag ska inte lämnas i form av preliminärt respektive slutligt bostadsbidrag. Tilläggsbidraget ska inte ingå i den slutliga avstämning som görs efter det att beslut om slutlig skatt har meddelats för kalenderåret. Att det slutliga bostadsbidraget blir lägre än det preliminära bostadsbidraget innebär

således inte att den försäkrade blir återbetalningsskyldig för någon del av tilläggsbidraget. Om avstämningen dock ger vid handen att den försäkrade över huvud taget inte skulle ha haft rätt till bostadsbidrag, innebär det att även tilläggsbidraget har lämnats felaktigt. Försäkringskassan ska då besluta om återbetalning av hela bostadsbidraget, inklusive tilläggsbidraget.

De nya bestämmelserna om tilläggsbidrag till barnfamiljer ska träda i kraft den 1 juli 2020 och gälla t.o.m. december 2020. Lagändringar som innebär att de nuvarande bestämmelserna om bostadsbidrag återinförs ska träda i kraft den 1 januari 2021. I propositionen finns således två förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken.

Vissa ändringar i studiestartsstödet för att förbättra kompetensförsörjningen

Utbrottet av coronaviruset har inneburit att fler människor har blivit arbetslösa och arbetslösheten antas öka ytterligare framöver. Det kan därmed finnas skäl att underlätta för fler personer med stora utbildningsbehov att studera för att stärka sina förutsättningar att återetablera sig på arbetsmarknaden. Vissa temporära ändringar bör därför göras i det nuvarande regelverket för att vidga studiestartsstödet målgropp.

Regleringen i lagen om studiestartsstöd är gynnsam för enskilda och faller i grunden inom regeringens primära normgivningsområde enligt 8 kap. 7 § första stycket 2 regeringsformen (den s.k. restkompetensen). Eftersom riksdagen har utnyttjat sin rätt att meddela föreskrifter på området (8 kap. 8 § regeringsformen), kan regeringen inte längre meddela föreskrifter på det området om det inte tas in bestämmelser i lagen som tydliggör att regeringen – trots lagregleringen – kan meddela sådana föreskrifter, s.k. nödvändiga upplysningsbestämmelser. Regeringen anser därför att det i lagen om studiestartsstöd bör tas in en bestämmelse om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen, kan meddela föreskrifter om att den studerandes inkomst, inom ramen för den inkomstprövning som ska göras vid prövningen av rätten till studiestartsstöd, vid extraordinära händelser i fredstid ska beaktas i annan utsträckning än vad som följer av 19–22 §§ lagen om studiestartsstöd.

Regeringen har då inom ramen för sin restkompetens möjlighet att vid behov anpassa sina föreskrifter utifrån vilken extraordinär händelse som inträffat och hur den utvecklar sig. Det kan t.ex. röra sig om att under viss tid helt avstå från inkomstprövningen, vilket i realiteten innebär att alla studerande är berättigade till studiestartsstöd (ett indirekt slopande av fribeloppet) såvida de i övrigt uppfyller villkoren för stödet. Det skulle också kunna röra sig om att höja fribeloppet till en viss nivå eller att undanta vissa inkomstslag från inkomstprövningen. I vissa situationer kan man också tänka sig att enbart en handfull yrkesgrupper berörs, vilket kan leda till andra avväganden, t.ex. att bara vissa studerande ska få förmånen av slopat fribelopp. Oavsett vilka bestämmelser regeringen meddelar bör de vara

tidsbegränsade till att gälla i anslutning till den extraordinära händelsen och dess efterdyningar.

Regeringens avsikt är för närvarande att med stöd av restkompetensen helt slopa inkomstprövningen för studiestartsstödet under 2020 på grund av utbrottet av coronaviruset på det sätt som redan gjorts för studiemedlen.

I propositionen redovisar regeringen vidare sin bedömning att även personer som nyligen blivit arbetslösa tillfälligt bör kunna ta del av studiestartsstödet. Studiestartsstöd får enligt lagen om studiestartsstöd lämnas till personer i åldern 25–56 år som har kort utbildning och ett stort behov av utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Stödet får bara lämnas till den som är anmäld som arbetssökande hos den offentliga arbetsförmedlingen. I lagen finns också en upplysning om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen kan meddela ytterligare föreskrifter om till vilka arbetssökande stöd får lämnas. Stödet får enligt förordningen om studiestartsstöd lämnas till en arbetssökande som under en ramtid om tolv månader närmast före den dag då ansökan kom in till Centrala studiestödsnämnden (CSN) under sammanlagt minst sex månader har varit arbetslös eller deltagit i ett arbetsmarknadspolitiskt program. Om studierna har påbörjats före den dag då ansökan kom in är ramtiden i stället tolv månader närmast före studiestarten.

Regeringen bedömer, med anledning av spridningen av det nya coronaviruset, att det nuvarande kravet på sex månaders arbetslöshet riskerar att skapa inlåsnings effekter i arbetslöshet och minskade möjligheter till snabba utbildningsinsatser. Även de som nyligen blivit arbetslösa kan nu ha ett stort behov av utbildning för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Regeringens avsikt är därför att stödet tillfälligt ska kunna lämnas till den som är anmäld som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen oavsett hur länge han eller hon har varit arbetslös.

Lagändringen ska träda i kraft den 1 juli 2020.

Motionerna

Elisabeth Svantesson m.fl. (M) anför i kommittémotion 2019/20:3624 att regeringen snarast bör utvärdera tillskottet till vidmakthållande av statens transportinfrastruktur. Infrastrukturinvesteringar är ett effektivt sätt att stötta en vikande ekonomi. Eftersom coronakrisen leder till ett minskat resande bör det finnas goda förutsättningar att öka underhållsarbetet på den svenska infrastrukturen. Staten bör samtidigt säkerställa att större planerade infrastrukturprojekt – som utbyggnaden av tunnelbanan – kan starta som planerat.

Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) anför i kommittémotion 2019/20:3620 att det är positivt att ersättningen för karensavdrag nu höjs, men åtgärder bör vidtas skyndsamt för att slopa karensavdraget fullt ut så att sjuklön betalas ut redan från första sjukdagen under den tid som krisen råder (yrkande 1). Regeringen

bör särskilt rikta en del av den ökade ramen inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för att hindra fortsatt smittspridning inom äldreomsorgen och därmed rädda människoliv (yrkande 2). Vidare anförts att medieföretag inte ska särbehandlas i förhållande till andra samhällsviktiga företag. De generella anslagshöjningarna av mediestödet är för generösa, enligt motionen, och höjningen av anslaget 8:1 Mediestöd inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse bör avslås (yrkande 3). Enligt motionen är studiestartsstödet djupt orättvist eftersom ett fåtal elever väljs ut av kommunerna och får full ersättning för sina studier, medan andra får ta egna lån. Förslaget om ökade medel till anslaget 1:7 Studiestartsstöd inom utgiftsområde 15 Studiestöd bör avslås (yrkande 5). Vidare avstyrks regeringens förslag att avsätta 50 miljoner kronor för sociala och humanitära insatser där det råder ett särskilt behov. Det kan t.ex. handla om insatser för personer i hemlöshet, papperslösa och andra människor i socialt utsatta situationer. Anslaget 13:5 Insatser för den ideella sektorn inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid bör således öka med 50 miljoner kronor mindre än vad regeringen föreslår (yrkande 5). Motionärerna är kritiska till höjningen av stödet till folkbildningen. Utbildningsinsatser bör främst hanteras inom ordinarie utbildningsväsen, i detta fall yrkeshögskolan och komvux. Höjningen av anslaget 14:1 Bidrag till folkbildningen inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid bör således avslås (yrkande 6). Motionärerna välkomnar vidare förslaget om att stärka barnfamiljers ekonomi under krisen och motsätter sig inte tilläggsbidraget inom bostadsbidraget men ifrågasätter träffsäkerheten. Ett system med bättre träffsäkerhet borde snabbutredas så att avsätta medel på ett mer träffsäkert sätt kan nå de hushåll som har fått ett löneinkomstbortfall till följd av coronapandemin (yrkande 7). I motionen anförts vidare att risken för att bostadsbidrag som beviljas under perioden återkrävs i händelse av att årsinkomsten höjs efter mottagarens återgång till arbete skyndsamt bör utvärderas (yrkande 8).

Jakob Forssmed m.fl. (KD) framhåller i motion 2019/20:3625 att de i huvudsak stödjer regeringens proposition. I några fall föreslås dock tillkännagivanden om utvärderingar av förslagen. Det centrala i förändringarna i arbetslöshetsförsäkringen är enligt motionärerna att utöka räckvidden i a-kassan så att fler kan ta del av den genom ändrade kvalificeringsregler. Regeringen bör utvärdera de föreslagna förändringarna för att tydliggöra hur de påverkar deltagandet på arbetsmarknaden och återkomma med förändringar som stärker det samma (yrkande 1). Regeringens förslag om ett tillfälligt tilläggsbidrag till barnfamiljer inom ramen för bostadsbidraget är enligt motionärerna positivt, men eftersom bostadsbidraget är ett stöd för bostadskostnader främst riktat till barnfamiljer med låg ekonomisk standard anser de att den tillfälliga karaktären på höjningen kan ifrågasättas. Inkomsttaket i bostadsbidraget bör höjas. Regeringen bör utvärdera effekterna av förslaget i propositionen och överväga åtgärder som möjliggör att en höjning av bostadsbidraget permanentas och att bostadsbidraget förbättras (yrkande 2). När det gäller stödåtgärder för

civilsamhällets organisationer anför motionärerna att regeringen behöver förbereda fler åtgärder för civilsamhället och utvärdera de ekonomiska åtgärder som vidtagits ur ett civilsamhällesperspektiv, så att dessa också kan komma civilsamhället till del (yrkande 3). Den minskade trafiken på järnvägarna bör leda till att underhållsprojekt forceras i tid. Regeringens tillskott är därför välkommet, men motionärerna menar att detta är i underkant och att de möjligheter till ökade effektiva underhållsåtgärder som materialiseras i samband med den minskade järnvägstrafiken bör tas till vara fullt ut. Regeringen bör utvärdera den föreslagna politiken i syfte att möjliggöra en högre grad av järnvägsunderhåll (yrkande 4).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill framhålla att det till följd av coronaviruset är ytterst angeläget att det vidtas mycket kraftfulla åtgärder för att minska smittspridningen och dämpa effekterna på samhällsekonomin. Utskottet välkomnar således regeringens förslag i den sjätte extra ändringsbudgeten på kort tid som syftar till att mildra de ekonomiska effekterna i samhället av utbrottet av det nya coronaviruset och skapa ökade möjligheter till utbildning och kompetensutveckling.

Mot bakgrund av vad som anförs i motionerna vill utskottet anföra följande. Utskottet välkomnar regeringens förslag om ett tidsbegränsat tilläggsbidrag inom bostadsbidraget till barnfamiljer med låga inkomster och finner det välavvägt. Mot bakgrund av den ekonomiskt svåra situation som generellt råder i mediesektorn finns det skäl för särskilda insatser enligt regeringens förslag. De tillfälliga höjningarna av den högsta inkomstrelaterade arbetslöshetsersättningen ökar den ekonomiska tryggheten. Studiestartsstödet ändras så att fler arbetslösa personer med kort utbildning och stora utbildningsbehov kommer att kunna ta del av stödet. Som regeringen framhåller medför utbrottet av det nya coronaviruset ökade behov av sociala och humanitära insatser för särskilt utsatta grupper. Behovet av utbildning hos vuxna som behöver återgå i arbete har ökat och folkhögskolan bör tillföras ytterligare medel för fler platser på yrkesutbildningar på gymnasial och eftergymnasial nivå. Den minskade järnvägstrafiken har skapat möjligheter att på ett kostnadseffektivt sätt få tillgång till järnvägsanläggningen för utökade underhållsåtgärder. Det finns även förutsättningar för att öka vägunderhållet, vilket skulle skapa möjligheter att förbättra väginfrastrukturens status och samtidigt bidra positivt till sysselsättningen. En väl fungerande väginfrastruktur är viktig, inte minst för landsbygdens tillgänglighet och konkurrenskraft.

Utskottet vill påminna om att anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg ökar med 2 000 miljoner kronor för att ersätta regioner och kommuner för merkostnader med anledning av coronaviruset. Som regeringen redovisar har anslaget höjts i samband med två tidigare extra ändringsbudgetar och föreslås höjas i

proposition 2019/20:99 Vårändringsbudget för 2020. Regeringen följer utvecklingen noga och kommer att föreslå ytterligare resurser vid behov.

Med hänvisning till det anförda ställer sig utskottet bakom propositionen och avstyrker motionerna.

Förslagen i propositionen innebär att statens utgifter ökar med 23,7 miljarder kronor, vilket motsvarar 1,6 procent av BNP, och statens lånebehov ökar med motsvarande belopp. Som utskottet tidigare understrukit, senast i betänkande 2019/20:FiU59, befinner vi oss i ett exceptionellt läge och det är helt nödvändigt att vidta långtgående åtgärder för att dämpa effekterna på samhällsekonomin. Dessutom vidtas dessa åtgärder utifrån ett gott statsfinansiellt läge, tack vare det finanspolitiska ramverk som värnats under lång tid.

Efter det att den aktuella propositionen överlämnades ställde sig riksdagen den 27 maj 2020 på förslag av finansutskottet bakom regeringens förslag om höjda ramar för utgiftsområdena 17 och 24 i proposition 2019/20:166 (bet. 2019/20:FiU59, rskr. 2019/20:276–279). I regeringens förslag till ändrade ramar för utgiftsområden och ändrade och nya anslag i bilaga 2 i detta betänkande ingår inte dessa ändringar. I utskottets förslag till ändrade ramar för utgiftsområden och ändrade och nya anslag i bilaga 3 i betänkandet är däremot de ändringar som riksdagen fattade beslut om den 27 maj inkluderade.

Reservationer

1. Extra ändringsbudget för 2020 – Stöd till hälso- och sjukvården, utbildningsinsatser och andra åtgärder med anledning av coronaviruset (M)

av Elisabeth Svantesson (M), Edward Riedl (M), Mattias Karlsson i Luleå (M) och Kjell Jansson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Ändringar i statens budget för 2020

=utskottet

Lagstiftning som ligger till grund för ändringar i statens budget

=utskottet

Utvärderingar av regeringens förslag

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3624 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) och

avslår motionerna

2019/20:3620 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkandena 1, 7 och 8 samt

2019/20:3625 av Jakob Forssmed m.fl. (KD) yrkandena 1–4.

Ställningstagande

Regeringen bör snarast utvärdera tillskottet till vidmakthållande av statens transportinfrastruktur. Infrastrukturinvesteringar är ett effektivt sätt att stötta en vikande ekonomi. Eftersom coronakrisen leder till ett minskat resande bör det finnas goda förutsättningar att öka underhållsarbetet på den svenska infrastrukturen. Staten bör samtidigt säkerställa att större planerade infrastrukturprojekt – som utbyggnaden av tunnelbanan – kan starta som planerat. Ytterligare resurser bör därför tillföras för att möjliggöra satsningar på infrastruktur utöver det som regeringen föreslår.

2. Extra ändringsbudget för 2020 – Stöd till hälso- och sjukvården, utbildningsinsatser och andra åtgärder med anledning av coronaviruset (SD)

av Dennis Dioukarev (SD) och Charlotte Quensel (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Ändringar i statens budget för 2020

Riksdagen godkänner ändrade ramar för utgiftsområden och anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med de ändringar som Sverigedemokraterna föreslår i bilaga 2 och i övrigt enligt utskottets förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2019/20:167 punkt 4 och motion 2019/20:3620 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkandena 2–6 och bifaller delvis proposition 2019/20:167 punkt 5.

Lagstiftning som ligger till grund för ändringar i statens budget
=utskottet

Utvärderingar av regeringens förslag

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2019/20:3620 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkandena 1, 7 och 8 samt avslår motionerna 2019/20:3624 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) och 2019/20:3625 av Jakob Forssmed m.fl. (KD) yrkandena 1–4.

Ställningstagande

Vi ställer oss till övervägande del positiva till regeringens proposition. En del andra avväganden och prioriteringar hade dock varit rimliga och önskvärda.

Det är positivt att ersättningen för karensavdrag nu höjs, men åtgärder bör vidtas skyndsamt för att slopa karensavdraget fullt ut så att sjuklön betalas ut redan från första sjukdagen under den tid som krisen råder.

Regeringen bör särskilt rikta en del av den ökade ramen inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för att hindra fortsatt smittspridning inom äldreomsorgen och därmed rädda människoliv.

Medieföretag ska inte särbehandlas i förhållande till andra samhällsviktiga företag. De generella anslagshöjningarna av mediestödet är för generösa, och höjningen av anslaget 8:1 Mediastöd inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse bör avslås.

Studiestartsstödet är djupt orättvist eftersom ett fåtal elever väljs ut av kommunerna och får full ersättning för sina studier, medan andra får ta egna lån. Förslaget om ökade medel till anslaget 1:7 Studiestartsstöd inom utgiftsområde 15 Studiestöd bör avslås.

Regeringens förslag att avsätta 50 miljoner kronor för sociala och humanitära insatser där det råder ett särskilt behov bör avvisas. Förslaget kan t.ex. handla om insatser för personer i hemlöshet, papperslösa och andra människor i socialt utsatta situationer. Det är principiellt fel att subventionera illegalt uppehälle i landet och därmed öka incitamenten för papperslösa att stanna. Anslaget 13:5 Insatser för den ideella sektorn inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid bör således öka med 50 miljoner kronor mindre än vad regeringen föreslår.

Vi är kritiska till höjningen av stödet till folkbildningen. Utbildningsinsatser bör främst hanteras inom ordinarie utbildningsväsen, i detta fall yrkeshögskolan och komvux. Höjningen av anslaget 14:1 Bidrag till folkbildningen inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid bör således avslås.

Vi välkomnar vidare förslaget om att stärka barnfamiljers ekonomi under krisen och motsätter oss inte tilläggsbidraget inom bostadsbidraget men ifrågasätter träffsäkerheten. Ett system med bättre träffsäkerhet borde snabbutredas så att avsatta medel på ett mer träffsäkert sätt kan nå de hushåll som har fått ett löneinkomstbortfall till följd av coronapandemin. Vidare bör risken för att bostadsbidrag som beviljas under perioden återkrävs i händelse av att årsinkomsten höjs efter mottagarens återgång till arbete skyndsamt utvärderas.

3. Extra ändringsbudget för 2020 – Stöd till hälso- och sjukvården, utbildningsinsatser och andra åtgärder med anledning av coronaviruset (KD)

av Jakob Forssmed (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Ändringar i statens budget för 2020

=utskottet

Lagstiftning som ligger till grund för ändringar i statens budget

=utskottet

Utvärderingar av regeringens förslag

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3625 av Jakob Forssmed m.fl. (KD) yrkandena 1–4 och avslår motionerna

2019/20:3620 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkandena 1, 7 och 8 samt

2019/20:3624 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M).

Ställningstagande

Det är centralt att möjligheterna till omställning på arbetsmarknaden förstärks, att ekonomin för utsatta grupper förbättras och att de delar av samhället och näringslivet som drabbats särskilt hårt av minskade intäkter och extraordinärt höjda kostnader kompenseras. Mot den bakgrunden kan regeringens proposition i huvudsak stödjas men det finns anledning till några tillkännagivanden.

Det centrala i förändringarna i arbetslöshetsförsäkringen är att utöka försäkringens räckvidd så att fler kan ta del av den genom ändrade kvalificeringsregler. Regeringen bör utvärdera de föreslagna förändringarna för att tydliggöra hur de påverkar deltagandet på arbetsmarknaden och återkomma med förändringar som stärker det samma.

Regeringens förslag om ett tillfälligt tilläggsbidrag till barnfamiljer inom ramen för bostadsbidraget är positivt, men eftersom bostadsbidraget är ett stöd för bostadskostnader främst riktat till barnfamiljer med låg ekonomisk standard kan den tillfälliga karaktären på höjningen ifrågasättas. Inkomsttaket i bostadsbidraget bör höjas. Regeringen bör således utvärdera effekterna av förslaget i propositionen och överväga åtgärder som möjliggör att en höjning av bostadsbidraget permanentas och att bostadsbidraget förbättras.

När det gäller stödåtgärder för civilsamhällets organisationer bör regeringen förbereda fler åtgärder för civilsamhället och utvärdera de ekonomiska åtgärder som vidtagits ur ett civilsamhällesperspektiv, så att dessa också kan komma civilsamhället till del.

Den minskade trafiken på järnvägarna bör leda till att underhållsprojekt forceras i tid. Regeringens tillskott är därför välkommet, men det är i underkant. De möjligheter till ökade effektiva underhållsåtgärder som materialiseras i samband med den minskade järnvägstrafiken bör tas till vara fullt ut. Regeringen bör utvärdera den föreslagna politiken i syfte att möjliggöra en högre grad av järnvägsunderhåll.

Särskilt yttrande

Extra ändringsbudget för 2020 – Stöd till hälso- och sjukvården, utbildningsinsatser och andra åtgärder med anledning av coronaviruset (V)

Ulla Andersson (V) anför:

I propositionen föreslår regeringen fler åtgärder med anledning av coronaviruset. Det föreslås bl.a. att bostadsbidraget höjs tillfälligt samt att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om att den studerandes inkomst vid extraordinära händelser i fredstid ska beaktas i annan utsträckning än vad som normalt gäller vid beslut om studiestartsstöd. Vidare föreslår regeringen ändringar i statens budget för 2020. Ökade medel föreslås för bl.a. kommunernas och regionernas merkostnader för hanteringen av virusutbrottet, en höjning av taket i arbetslöshetsförsäkringen även efter de första 100 dagarna, flera olika utbildningsinsatser, stöd till civilsamhällesorganisationer, ett utvidgat mediestöd, införande av ett nytt bidrag för upprätthållande av kollektivtrafik och tidigareläggning av järnvägs- och vägunderhåll samt för att förlänga vissa redan vidtagna åtgärder på sjukförsäkringsområdet.

Propositionen är regeringens sjunde extra ändringsbudget med anledning av coronaviruset. Motionsrätten på ändringsbudgetar är kraftigt beskuren. Oppositionspartierna får bara ändra i anslag som regeringen ändrar i, och i de fallen får man dessutom bara föreslå lägre anslag. Motsvarande gäller på inkomstsidan, och där får man endast föreslå ändringar som ökar statens inkomster. Vänsterpartiet har därför främst lagt kraften på att förbättra regeringens förslag i utskottshanteringen. Vi har bl.a. fått igenom att de företag som använder sig av korttidsarbeten inte samtidigt ska få göra aktieutdelningar samt att det s.k. familjemedlemsundantaget tillfälligt slopas för att underlätta för små familjeföretag. Vänsterpartiet har också pressat regeringen att anslå mer pengar till landets kommuner och regioner. Vårt samlade svar på coronakrisen gav vi i vår motion på regeringens ekonomiska vårproposition. Där kunde vi konstatera att vi överlag stöder regeringens förslag på likviditetsstöd och minskade kostnader för företagen. Vi efterfrågar dock ett mer balanserat svar på den ekonomiska krisen. Företagen har fått stora omfattande stöd samtidigt som personalen inom sjukvården, äldreomsorgen och Arbetsförmedlingen går på knäna på grund av otillräckliga resurser. Krispolitiken får inte bidra till ökade klyftor utan bör utformas så att den bidrar till ett mer robust och starkare samhälle.

Vänsterpartiet välkomnar den föreslagna höjningen av bostadsbidraget men menar att det finns vissa brister i förslaget. Dels anser vi, precis som Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Hyresgästföreningen, att höjningen även bör omfatta personer mellan 18 och 29 år utan barn. Det finns också en risk att några av de med minst ekonomiska resurser inte får ta del av höjningen då

bostadstillägget för sjuk- och aktivitetsersättning beräknas efter att hänsyn tagits till bostadsbidrag. Effekten av det höjda bostadsbidraget kan därmed reduceras bort genom sänkt bostadstillägg för denna grupp. Vänsterpartiet menar vidare att bostadsbidraget behöver ses över och att både de inkomstnivåer och hyresnivåer som bidraget beräknas utifrån bör justeras upp. För att möta effekterna av coronakrisen vill Vänsterpartiet att staten inrättar en fond för hyresgaranti samt att ett moratorium mot vräkningar införs.

Förslagen som rör studiestartstödet förbättrar förutsättningarna för arbetslösa att studera. Det är en extra välkommen åtgärd när arbetslösheten ökar till följd av coronapandemin. Vänsterpartiet menar dock att arbetslösa förutsättningar att studera bör stärkas mer långsiktigt.

Vänsterpartiet välkomnar också förslagen om tillfälligt höjt tak i arbetslöshetsförsäkringen efter de första 100 ersättningsdagarna. Förslagen är i linje med vad vi länge drivit. Vi anser dock att dessa förändringar bör gälla permanent.

Det är också bra att regeringen har tagit åt sig av den skarpa kritik som riktats mot den alltför låga ersättningen för karensavdraget. Den föreslagna höjningen är dock otillräcklig. Vänsterpartiet menar att karensavdraget bör slopas permanent. Coronapandemin har tydligt visat riskerna med den sjuknärvaro som karensavdraget innebär.

Även satsningarna på upprätthållande av kollektivtrafik och tidigareläggning av järnvägs- och vägunderhåll är välkomna. Vänsterpartiet menar dock att ytterligare resurser hade kunnat avsättas till dessa ändamål, då behoven är mycket stora.

Coronapandemin slår hårt mot civilsamhällets organisationer. Det handlar både om ekonomi och om förändrade förutsättningar för att bedriva verksamhet. Civilsamhället har fått minskade inkomster och extra utgifter med anledning av coronapandemin, och därför anser Vänsterpartiet att civilsamhället behöver ett extra stöd som är mer omfattande och bredare än vad som föreslås i denna proposition.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2019/20:167 Extra ändringsbudget för 2020 – Stöd till hälso- och sjukvården, utbildningsinsatser och andra åtgärder med anledning av coronaviruset:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken (avsnitt 2.1 och 4).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken (avsnitt 2.2 och 4).
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:527) om studiestartsstöd (avsnitt 2.3 och 5).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2020 för anslaget 1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag inom utgiftsområde 24 Näringsliv besluta om kapitaltillskott på högst 400 000 000 kronor till Almi Företagspartner AB (avsnitt 6.1).
5. Riksdagen godkänner ändrade ramar för utgiftsområden och anvisar ändrade och nya anslag enligt tabell 1.1.

Följdmotionerna

2019/20:3620 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen snarast bör analysera i vilken utsträckning karensavdraget fullt ut har avskaffats och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera hur de föreslagna ramförändringarna inom utgiftsområde 9 prioriteras för att rädda liv och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen avslår förslaget om ändrade ramar för utgiftsområde 1 och det föreslagna anslaget 8:1 Mediestöd.
4. Riksdagen avslår förslaget om ändrade ramar för utgiftsområde 15 i sådan utsträckning att det föreslagna anslaget 1:7 Studiestartsstöd avslås.
5. Riksdagen avslår delvis förslaget om ändrade ramar för utgiftsområde 17 i sådan utsträckning att det föreslagna anslaget 13:5 Insatser för den ideella sektorn ökas med 50 000 000 kronor.
6. Riksdagen avslår delvis förslaget om ändrade ramar för utgiftsområde 17 i sådan utsträckning att anslaget 14:1 Bidrag till folkbildningen avslås.

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ges i uppdrag att utvärdera träffsäkerheten av den föreslagna modellen för bostadstillägg i förhållande till familjer med löneinkomstbortfall och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör utvärdera risken för att bostadsbidrag som har beviljats under den aktuella perioden återkrävs i händelse av att årsinkomsten höjs efter mottagarens återgång till arbete, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:3624 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen snarast bör utvärdera tillskottet till vidmakthållande av statens transportinfrastruktur och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3625 av Jakob Forssmed m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera förändringen av arbetslöshetsförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera förändringarna av bostadsbidraget och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera åtgärderna för civilsamhället och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera åtgärderna för ökat järnvägsunderhåll och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens och motionärernas förslag till ändrade utgiftsramar och ändrade och nya anslag 2020

Tusental kronor

Utgiftsområde/Anslag		Beslutad ram/anvisat anslag	Förändring av ram/ anslag	Ny ram/ny anslags- nivå	Avvikelse (SD)
1	Rikets styrelse	15 131 274	500 000	15 631 274	–500 000
8:1	Mediestöd	762 119	500 000	1 262 119	–500 000
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	86 783 142	2 590 500	89 373 642	
1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	11 768 886	2 000 000	13 768 886	
2:1	Folkhälsomyndigheten	469 599	28 000	497 599	
4:1	Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd	27 598	3 500	31 098	
4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	1 427 490	462 000	1 889 490	
8:1	Socialstyrelsen	719 850	97 000	816 850	
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	104 485 843	13 556 000	118 041 843	
1:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	38 725 977	3 456 000	42 181 977	
1:7	Ersättning för höga sjuklönekostnader	8 039 858	10 100 000	18 139 858	
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	101 430 320	560 000	101 990 320	
1:8	Bostadsbidrag	4 746 176	560 000	5 306 176	
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	82 178 987	1 120 000	83 298 987	
1:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	33 131 125	1 120 000	34 251 125	
15	Studiestöd	26 508 400	259 500	26 767 900	–142 000
1:2	Studiemedel	18 607 712	106 500	18 714 212	
1:3	Avsättning för kreditförluster	1 922 904	9 000	1 931 904	
1:4	Statens utgifter för studiemedelsrätter	189 518	2 000	191 518	
1:7	Studiestartsstöd	410 000	142 000	552 000	–142 000
16	Utbildning och universitetsforskning	82 815 865	346 000	83 161 865	
1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	3 411 093	20 000	3 431 093	
1:18	Statligt stöd till vuxenutbildning	2 372 422	54 000	2 426 422	

Utgiftsområde/Anslag	Beslutad ram/anvisat anslag	Förändring av ram/ anslag	Ny ram/ny anslags- nivå	Avvikelse (SD)
2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	860 473	272 000	1 132 473	
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	17 061 280	150 000	17 211 280	-100 000
13:5 Insatser för den ideella sektorn	171 758	100 000	271 758	-50 000
14:1 Bidrag till folkbildningen	4 319 683	50 000	4 369 683	-50 000
21 Energi	3 468 932	33 000	3 501 932	
1:8 Elberedskap	258 000	33 000	291 000	
22 Kommunikationer	61 295 946	4 020 000	65 315 946	
1:2 Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	24 655 015	1 020 000	25 675 015	
1:18 Bidrag för upprätthållande av kollektivtrafik	0	3 000 000	3 000 000	
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	19 790 236	202 800	19 993 036	
1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	3 896 097	202 800	4 098 897	
24 Näringsliv	14 603 863	411 000	15 014 863	
1:5 Näringslivsutveckling	693 022	11 000	704 022	
1:17 Kapitalinsatser i statliga ägda företag	76 000	400 000	476 000	
Summa anslagsförändring på ändringsbudget		23 748 800		-742 000

BILAGA 3

Utskottets förslag till ändrade utgiftsramar och ändrade och nya anslag 2020

Finansutskottets förslag överensstämmer med regeringens förslag med undantag för nivån på ramarna för utgiftsområdena 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid samt 24 Näringsliv. Riksdagen beslutade den 27 maj 2020 enligt regeringens förslag i proposition 2019/20:166 Extra ändringsbudget för 2020 – Fler kraftfulla åtgärder med anledning av coronaviruset (bet. 2019/20:FiU59, rskr. 2019/20:276–279), vilket innebär att ramen för utgiftsområde 17 ökade med 319 000 000 kronor och ramen för utgiftsområde 24 ökade med 75 590 000 000 kronor jämfört med vad förslagen i proposition 2019/20:167 utgår från. Riksdagens beslut den 27 maj har beaktats i kolumnerna Beslutad ram/anvisat anslag och Ny ram/ny anslagsnivå nedan. Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ökning av ramarna.

Tusental kronor

Utgiftsområde/Anslag		Beslutad ram/anvisat anslag	Förändring av ram/anslag	Ny ram/ny anslagnivå
1	Rikets styrelse	15 131 274	500 000	15 631 274
8:1	Mediestöd	762 119	500 000	1 262 119
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	86 783 142	2 590 500	89 373 642
1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	11 768 886	2 000 000	13 768 886
2:1	Folkhälsomyndigheten	469 599	28 000	497 599
4:1	Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd	27 598	3 500	31 098
4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	1 427 490	462 000	1 889 490
8:1	Socialstyrelsen	719 850	97 000	816 850
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	104 485 843	13 556 000	118 041 843
1:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	38 725 977	3 456 000	42 181 977
1:7	Ersättning för höga sjuklönekostnader	8 039 858	10 100 000	18 139 858
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	101 430 320	560 000	101 990 320
1:8	Bostadsbidrag	4 746 176	560 000	5 306 176
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	82 178 987	1 120 000	83 298 987
1:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	33 131 125	1 120 000	34 251 125
15	Studiestöd	26 508 400	259 500	26 767 900
1:2	Studiemedel	18 607 712	106 500	18 714 212
1:3	Avsättning för kreditförluster	1 922 904	9 000	1 931 904
1:4	Statens utgifter för studiemedelsräntor	189 518	2 000	191 518

Utgiftsområde/Anslag	Beslutad ram/anvisat anslag	Förändring av ram/anslag	Ny ram/ny anslagnivå
1:7 Studiestartsstöd	410 000	142 000	552 000
16 Utbildning och universitetsforskning	82 815 865	346 000	83 161 865
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	3 411 093	20 000	3 431 093
1:18 Statligt stöd till vuxenutbildning	2 372 422	54 000	2 426 422
2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	860 473	272 000	1 132 473
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	17 380 280	150 000	17 530 280
13:5 Insatser för den ideella sektorn	171 758	100 000	271 758
14:1 Bidrag till folkbildningen	4 319 683	50 000	4 369 683
21 Energi	3 468 932	33 000	3 501 932
1:8 Elberedskap	258 000	33 000	291 000
22 Kommunikationer	61 295 946	4 020 000	65 315 946
1:2 Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	24 655 015	1 020 000	25 675 015
1:18 Bidrag för upprätthållande av kollektivtrafik	0	3 000 000	3 000 000
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	19 790 236	202 800	19 993 036
1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	3 896 097	202 800	4 098 897
24 Näringsliv	90 193 863	411 000	90 604 863
1:5 Näringslivsutveckling	693 022	11 000	704 022
1:17 Kapitalinsatser i statliga ägda företag	76 000	400 000	476 000
Summa anslagsförändring på ändringsbudget		23 748 800	

BILAGA 4

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om socialförsäkringsbalken¹

dels att 93 kap. 4 §, 95 kap. 2 och 4 §§, 96 kap. 1 §, 97 kap. 1 och 15 §§, 98 kap. 1 § och 110 kap. 6 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 96 kap. 3 § ska lyda ”Särskilda bidrag, umgängesbidrag och tilläggsbidrag till barnfamiljer”,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 96 kap. 3 a §, 97 kap. 23 a § och 98 kap. 12 §, och närmast före 96 kap. 3 a §, 97 kap. 23 a § och 98 kap. 12 § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

93 kap.

4 §

En förmån enligt denna avdelning lämnas endast till den som har ett gällande försäkringsskydd för förmånen enligt 4 och 5 kap.

Bestämmelser om anmälan och ansökan samt vissa gemensamma bestämmelser om förmåner och handläggning finns i 104–117 kap. (avdelning H).

Bestämmelser om anmälan och ansökan samt vissa gemensamma bestämmelser om förmåner och handläggning finns i 104–117 kap. (avdelning H). *Bostadsbidrag i form av tilläggsbidrag till barnfamiljer lämnas dock utan ansökan.*

95 kap.2 §²

Bostadsbidrag lämnas i form av

1. bidrag till kostnader för bostad,
2. särskilt bidrag för hemmavarande barn,
3. särskilt bidrag för barn som bor växelvis, *och*
4. umgängesbidrag till den som på grund av vårdnad eller umgänge tidvis har barn boende i sitt hem.

3. särskilt bidrag för barn som bor växelvis,
4. umgängesbidrag till den som på grund av vårdnad eller umgänge tidvis har barn boende i sitt hem, *och*

5. tilläggsbidrag till barnfamiljer.

Med barn som bor växelvis avses ett barn som bor varaktigt hos båda sina föräldrar som inte bor tillsammans.

¹ Senaste lydelse av rubriken närmast före 96 kap. 3 § 2017:1123.

² Senaste lydelse 2017:1123.

4 §

Bostadsbidrag betalas ut löpande som preliminärt bidrag, beräknat efter en uppskattad bidragsgrundande inkomst. *Bostadsbidraget* bestäms slutligt i efterhand på grundval av den fastställda bidragsgrundande inkomsten.

Bostadsbidrag enligt 2 § första stycket 1–4 betalas ut löpande som preliminärt bidrag, beräknat efter en uppskattad bidragsgrundande inkomst. *Sådant bidrag* bestäms slutligt i efterhand på grundval av den fastställda bidragsgrundande inkomsten.

Bostadsbidrag enligt 2 § första stycket 5 beräknas inte på grundval av en bidragsgrundande inkomst. Sådant bidrag betalas ut löpande med ett belopp som bestäms enligt 97 kap. 23 a §.

96 kap.

1 §

I detta kapitel finns allmänna bestämmelser i 2 och 3 §§.

Vidare finns bestämmelser om

- barnfamiljer i 4–9 §§,
- hushåll utan barn i 10 och 11 §§, och
- förmånstiden i 12–15 §§.

I detta kapitel finns allmänna bestämmelser i 2–3 a §§.

Tilläggsbidrag till barnfamiljer

3 a §

Den som har rätt till särskilt bidrag eller umgängesbidrag enligt 3 och 4–9 §§ har också rätt till tilläggsbidrag till barnfamiljer.

Tilläggsbidrag till barnfamiljer beräknas på grundval av bidrag till kostnader för bostad, särskilt bidrag och umgängesbidrag. Om sådana bidrag sammanlagt beräknas till ett mindre belopp än 1 200 kronor för helt år finns det dock ingen rätt till tilläggsbidrag.

97 kap.

1 §³

I detta kapitel finns bestämmelser om

- bidragsgrundande inkomst i 2–13 §§,
- kostnader för bostad i 14 §,

³ Senaste lydelse 2011:1520.

- beräkning av bostadsbidrag till barnfamiljer i 15–18 och 20–23 §§,
- beräkning av bostadsbidrag till barnfamiljer i 15–18 och 20–23 a §§,
- beräkning av bostadsbidrag till hushåll utan barn i 24–28 §§, och
- undantag när bidragsbehov saknas i 29 §.

15 §⁴

Bostadsbidrag till barnfamiljer beräknas enligt 18–23 §§.

Om den bidragsgrundande inkomsten överstiger 150 000 kronor för en försäkrad, eller för makar 75 000 kronor för var och en av dem, ska bidraget minskas med 20 procent av den överskjutande inkomsten.

Bostadsbidrag till barnfamiljer beräknas enligt 18–23 a §§.

Om den bidragsgrundande inkomsten överstiger 150 000 kronor för en försäkrad, eller för makar 75 000 kronor för var och en av dem, ska bidraget enligt 95 kap. 2 § första stycket 1–4 minskas med 20 procent av den överskjutande inkomsten.

Tilläggsbidrag till barnfamiljer

23 a §

Bostadsbidrag lämnas månadsvis som tilläggsbidrag till barnfamiljer med ett belopp som motsvarar 25 procent av det preliminära bostadsbidrag som lämnas enligt 95 kap. 2 § första stycket 1–4 för samma månad.

98 kap.

1 §

I detta kapitel finns bestämmelser om

- preliminärt bostadsbidrag i 2–4 §§,
- slutligt bostadsbidrag i 5–7 §§,
- omprövning vid ändrade förhållanden i 8 och 9 §§, och
- utbetalning till annan än den försäkrade i 10 och 11 §§.

- omprövning vid ändrade förhållanden i 8 och 9 §§,
- utbetalning till annan än den försäkrade i 10 och 11 §§, och
- tilläggsbidrag till barnfamiljer i 12 §.

⁴ Senaste lydelse 2017:1123.

Tilläggsbidrag till barnfamiljer***12 §***

Bestämmelserna i 2–9 §§ gäller inte i fråga om tilläggsbidrag till barnfamiljer.

110 kap.**6 §⁵**

Ansökan behöver, trots det som föreskrivs i 4 §, inte göras om följande förmåner:

1. Barnbidrag, i annat fall än som avses i 15 kap. 6 §. Det finns dock särskilda bestämmelser om anmälan som gäller flerbarnstillägg i 16 kap. 12 §.

2. Sjukpenning i fall där den försäkrade på grund av sjukdomen är förhindrad eller har synnerliga svårigheter att göra en ansökan.

3. Assistansersättning när kommunen har anmält till Försäkringskassan att det kan antas att den enskilde har rätt till sådan ersättning.

Om omvårdnadsbidrag eller merkostnadsersättning har beviljats för begränsad tid får den tid för vilken förmånen ska lämnas förlängas utan att ansökan om detta har gjorts.

Ytterligare bestämmelser om att förmåner lämnas utan ansökan finns beträffande

1. sjukersättning och aktivitetsersättning i 36 kap. 25–27 §§,	
2. allmän ålderspension i 56 kap. 4 a och 6 §§,	
3. efterlevandepension och efterlevandestöd i 77 kap. 13 §,	
4. efterlevandelivränta i 88 kap.	4. efterlevandelivränta i 88 kap.
10 § första stycket, <i>och</i>	10 § första stycket,
5. premiepension till efterlevande i 92 kap. 2 § första stycket.	5. premiepension till efterlevande i 92 kap. 2 § första stycket, <i>och</i>
	6. bostadsbidrag i form av tilläggsbidrag till barnfamiljer i 93 kap. 4 § andra stycket.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2020.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för bostadsbidrag som avser tid före ikraftträdandet.

⁵ Senaste lydelse 2018:1265.

2 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om socialförsäkringsbalken¹

dels att 96 kap. 3 a §, 97 kap. 23 a § och 98 kap. 12 § ska upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före 96 kap. 3 a §, 97 kap. 23 a § och 98 kap. 12 § ska utgå,

dels att 93 kap. 4 §, 95 kap. 2 och 4 §§, 96 kap. 1 §, 97 kap. 1 och 15 §§, 98 kap. 1 § och 110 kap. 6 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 96 kap. 3 § ska lyda ”Särskilda bidrag och umgängesbidrag”.

Lydelse enligt lagförslag 2.1

Föreslagen lydelse

93 kap.

4 §²

En förmån enligt denna avdelning lämnas endast till den som har ett gällande försäkringsskydd för förmånen enligt 4 och 5 kap.

Bestämmelser om anmälan och ansökan samt vissa gemensamma bestämmelser om förmåner och handläggning finns i 104–117 kap. (avdelning H). *Bostadsbidrag i form av tilläggsbidrag till barnfamiljer lämnas dock utan ansökan.*

Bestämmelser om anmälan och ansökan samt vissa gemensamma bestämmelser om förmåner och handläggning finns i 104–117 kap. (avdelning H).

95 kap.

2 §³

Bostadsbidrag lämnas i form av

1. bidrag till kostnader för bostad,
2. särskilt bidrag för hemmavarande barn,
3. särskilt bidrag för barn som bor växelvis,
4. umgängesbidrag till den som på grund av vårdnad eller umgänge tidvis har barn boende i sitt hem,

och

5. tilläggsbidrag till barnfamiljer.

3. särskilt bidrag för barn som bor växelvis, *och*

4. umgängesbidrag till den som på grund av vårdnad eller umgänge tidvis har barn boende i sitt hem.

¹ Senaste lydelse av

96 kap. 3 a § 2020:000

97 kap. 23 a § 2020:000

98 kap. 12 § 2020:000

rubriken närmast före 96 kap. 3 § 2020:000

rubriken närmast före 96 kap. 3 a § 2020:000

² Senaste lydelse 2020:000.

³ Senaste lydelse 2020:000.

rubriken närmast före 97 kap. 23 a § 2020:000

rubriken närmast före 98 kap. 12 § 2020:000.

Med barn som bor växelvis avses ett barn som bor varaktigt hos båda sina föräldrar som inte bor tillsammans.

4 §⁴

Bostadsbidrag enligt 2 § första stycket 1–4 betalas ut löpande som preliminärt bidrag, beräknat efter en uppskattad bidragsgrundande inkomst. Sådant bidrag bestäms slutligt i efterhand på grundval av den fastställda bidragsgrundande inkomsten.

Bostadsbidrag enligt 2 § första stycket 5 beräknas inte på grundval av en bidragsgrundande inkomst. Sådant bidrag betalas ut löpande med ett belopp som bestäms enligt 97 kap. 23 a §.

Bostadsbidrag betalas ut löpande som preliminärt bidrag, beräknat efter en uppskattad bidragsgrundande inkomst. Bostadsbidraget bestäms slutligt i efterhand på grundval av den fastställda bidragsgrundande inkomsten.

96 kap.

1 §⁵

I detta kapitel finns allmänna bestämmelser i 2–3 a §§.

Vidare finns bestämmelser om

- barnfamiljer i 4–9 §§,
- hushåll utan barn i 10 och 11 §§, och
- förmånstiden i 12–15 §§.

I detta kapitel finns allmänna bestämmelser i 2 och 3 §§.

97 kap.

1 §⁶

I detta kapitel finns bestämmelser om

- bidragsgrundande inkomst i 2–13 §§,
- kostnader för bostad i 14 §,
- beräkning av bostadsbidrag till barnfamiljer i 15–18 och 20–23 a §§,
- beräkning av bostadsbidrag till hushåll utan barn i 24–28 §§, och
- undantag när bidragsbehov saknas i 29 §.

15 §⁷

Bostadsbidrag till barnfamiljer beräknas enligt 18–23 a §§.

Om den bidragsgrundande inkomsten överstiger 150 000 kronor för en försäkrad, eller för makar 75 000 kronor för var och en av

Bostadsbidrag till barnfamiljer beräknas enligt 18–23 §§.

Om den bidragsgrundande inkomsten överstiger 150 000 kronor för en försäkrad, eller för makar 75 000 kronor för var och en av

⁴ Senaste lydelse 2020:000. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket tas bort.

⁵ Senaste lydelse 2020:000.

⁶ Senaste lydelse 2020:000.

⁷ Senaste lydelse 2020:000.

dem, ska bidraget *enligt 95 kap. 2 § första stycket 1–4* minskas med 20 procent av den överskjutande inkomsten.

dem, ska bidraget minskas med 20 procent av den överskjutande inkomsten.

98 kap.

1 §⁸

I detta kapitel finns bestämmelser om

- preliminärt bostadsbidrag i 2–4 §§,
- slutligt bostadsbidrag i 5–7 §§,
- omprövning vid ändrade förhållanden i 8 och 9 §§,
- utbetalning till annan än den försäkrade i 10 och 11 §§, *och*
- *tilläggsbidrag till barnfamiljer i 12 §.*
- omprövning vid ändrade förhållanden i 8 och 9 §§, *och*
- utbetalning till annan än den försäkrade i 10 och 11 §§.

110 kap.

6 §⁹

Ansökan behöver, trots det som föreskrivs i 4 §, inte göras om följande förmåner:

1. Barnbidrag, i annat fall än som avses i 15 kap. 6 §. Det finns dock särskilda bestämmelser om anmälan som gäller flerbarnstillägg i 16 kap. 12 §.

2. Sjukpenning i fall där den försäkrade på grund av sjukdomen är förhindrad eller har synnerliga svårigheter att göra en ansökan.

3. Assistansersättning när kommunen har anmält till Försäkringskassan att det kan antas att den enskilde har rätt till sådan ersättning.

Om omvårdnadsbidrag eller merkostnadsersättning har beviljats för begränsad tid får den tid för vilken förmånen ska lämnas förlängas utan att ansökan om detta har gjorts.

Ytterligare bestämmelser om att förmåner lämnas utan ansökan finns beträffande

1. sjukersättning och aktivitetsersättning i 36 kap. 25–27 §§,
2. allmän ålderspension i 56 kap. 4 a och 6 §§,
3. efterlevandepension och efterlevandestöd i 77 kap. 13 §,
4. efterlevandelivränta i 88 kap. 10 § första stycket, *och*
5. premiepension till efterlevande i 92 kap. 2 § första stycket, *och*
6. *bostadsbidrag i form av tilläggsbidrag till barnfamiljer i 93 kap. 4 § andra stycket.*
4. efterlevandelivränta i 88 kap. 10 § första stycket, *och*
5. premiepension till efterlevande i 92 kap. 2 § första stycket.

⁸ Senaste lydelse 2020:000.

⁹ Senaste lydelse 2020:000.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för bostadsbidrag som avser tid före ikraftträdandet.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:527) om studiestartsstöd

Härigenom föreskrivs att det i lagen (2017:527) om studiestartsstöd ska införas en ny paragraf, 22 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

22 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om att den studerandes inkomst ska beaktas i annan utsträckning än som följer av 19–22 §§ vid extraordinära händelser i fredstid.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2020.